Rekenkamer Vught

Aan: Gemeenteraad Vught
Van: Rekenkamer Vught
Datum: 25 november 2024
Betreft: DoeMee Onderzoek NVRR

Geachte raadsleden,

Graag brengen wij het recent uitgevoerde '*DoeMee onderzoek*' van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers (NVRR) onder uw aandacht.

De energiebesparingsplicht verplicht meer dan 90.000 bedrijven en instellingen om maatregelen te nemen om energie te besparen. Uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer blijkt dat de minister geen grip heeft op de uitvoering van het toezicht op de naleving van de plicht. Daar zijn gemeenten en provincies voor verantwoordelijk.

Het afgelopen jaar heeft de NVRR met 109 rekenkamers een grootschalig onderzoek naar het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing bij bedrijven en instellingen laten uitvoeren. Het zogenaamde DoeMee onderzoek werd uitgevoerd bij 111 gemeenten, 12 provincies en 28 omgevingsdiensten. Het DoeMee rapport van de 109 rekenkamers geeft inzicht in hoe gemeenten, provincies en omgevingsdiensten omgaan met de beide plichten en hoe zij meer energiebesparing kunnen bewerkstelligen.

Rekenkamer Vught is geen directe deelnemer aan dit onderzoek geweest. Desondanks biedt het rapport conclusies en aanbevelingen die interessant kunnen zijn voor uw werk als raadslid.

De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek onder de gemeenten zijn:
• Bij meer dan driekwart van de gemeenten (77%) is de opdracht op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht aan de omgevingsdienst in de begroting opgenomen, meestal onder het overkoepelende onderwerp 'omgevingsdiensten'. Hierbij is dus geen specifiek onderscheid gemaakt naar de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing.
• In 70% van de gemeenten is er een opdracht richting de omgevingsdiensten geformuleerd met betrekking tot de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing. Aan de opdracht is in de meeste gevallen (92%) voldaan. Er zijn uiteenlopende redenen waarom er geen opdracht vanuit de gemeente richting de omgevingsdiensten geformuleerd is. Een aantal gemeenten geeft hierbij aan dat dit onderdeel is van de basistaak van de omgevingsdienst en het daardoor niet nodig is een aanvullende opdracht te formuleren.
• Er wordt door 80% van de gemeenten gestuurd op de taken van de omgevingsdienst. Dit gebeurt meestal door voortgangsrapportages, periodieke overleggen over, of evaluatie van, de voortgang. Bij 61% van de gemeenten zijn er formeel afspraken gemaakt over de monitorings- en verantwoordingsinformatie met betrekking tot de energiebesparingsplicht in het kader van het DoeMee-onderzoek 2024. In 46% van de gemeenten zijn er ook kritische prestatie-

indicatoren (KPI's) aan verbonden, zoals het aantal uitgevoerde controles. In een even groot percentage (46%) van de gemeenten wordt dit echter niet gedaan.
• De rapportages die de gemeenten ontvangen, worden door 38% van de gemeenten van goede kwaliteit bevonden. In 39% van de gevallen bevatten de rapportages geen of niet voldoende adequate informatie. In het geval rapportages geen adequate informatie leveren, geven gemeenten in de toelichting aan dat er bijvoorbeeld geen specifieke gemeentelijke kengetallen geleverd worden en/of de informatie globaal is. Daarnaast geven meerdere gemeenten aan dat de rapportages geen inzicht geven in de behaalde resultaten, zoals de hoeveelheid gerealiseerde energiebesparing en de toegevoegde waarde van handhaving.
• Ongeveer een kwart (26%) van de gemeenten vervult zelf ook nog taken. Drie gemeenten geven bijvoorbeeld aan dat zij eigen toezichthouders hebben die toezien op de niet-basistaakbedrijven. Een van de gemeenten geeft hierbij aan dat zij energiegegevens opvraagt die de omgevingsdienst kan gebruiken voor toezicht en handhaving op de verplichtingen. Een aantal gemeenten geeft aan het toezicht op kantoorgebouwen die over minimaal energielabel C dienen te beschikken, zelf uit te voeren. Daarnaast zijn er twee gemeenten die toezicht en handhaving op de verplichtingen ook na 1 juli 2023 nog zelf uitvoeren.

Mocht u meer informatie over het onderzoeksonderwerp willen in relatie tot de gemeente Vught, dan kunt u hierover vragen stellen aan het college of informatie inwinnen bij de Omgevingsdienst Brabant Noord.

Met vriendelijke groet,
Rekenkamer Vught

Hans Vereijken
Maaike Damen-Koeman
Isabel Plessius

Bijlagen:
- Link naar het rapport Doe-Mee-onderzoek 2024 Energiebesparingsplicht en Informatieplicht Energiebesparing
- Link naar het rapport van de Algemene Rekenkamer
- Link naar het persbericht van de Algemene Rekenkamer